

Et andet mindretal (Bjørner) må indledningsvis udtale en beklagelse over, at der efter udvalgets modtagelse af besvarelsene på de til handelsministeren stillede spørgsmål ikke har været levnet udvalget tilstrækkelig tid til en forsvarlig behandling af lovforslaget. Siden loven om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v. af 14. maj 1948 trådte i kraft, er der på forskellige områder indtrådt forandringer i de økonomiske vilkår, der efter mindretallets opfattelse gør en umiddelbar igangsættelse af restriktionsafviklingen mulig og forsvarlig. Blandt de således skete forandringer eller forbedringer skal bl. a. fremhæves: det forøgede høstudbytte, den genopbyggede handelsflåde, flygtningenes fjernelse, det forbedrede forhold mellem priserne på landets indførsels- og udførselsvarer, den større balance mellem købekraft og varemængde, Marshallhjælpen og det siden 1. oktober d. å. indledede intereuropæiske betalingsystem, hvorved der er skabt forudsætninger for et friere handelssamkvem mellem landene. Selv om det nylig påbegyndte intereuropæiske betalingsystem endnu ikke muliggør en gennemført *multilateral* handelspolitik, bør det tilskynde os til en nøje undersøgelse af enhver mulighed for at komme bort fra den udprægede *bilaterale* handelspolitik, hvortil Danmarks samhandel med udlandet nu i flere år har været bundet, dels gennem tosidede handelsaftaler, dels gennem tilsvarende tosidede betalingsoverenskomster eller clearingordninger. Mindretallet beklager at disse muligheder ikke har været overvejet tilstrækkeligt, men mener for sit vedkommende at man allerede nu fra dansk side bør vise sin gode vilje til at sprænge de tosidede handelsoverenskomsters princip. Dette kan f. eks. ske ved i loven at indsætte en lovfæstet friliste for vareindførslen samt ved for udførselsvarernes vedkommende at gøre udførslen fri, undtagen for varer, for hvilke særlige handelspolitiske hensyn endnu for en tid gør det ønskeligt at lade dem være underkastet udførselskontrol.

En yderligere tilskyndelse til straks at

søge afviklingen af restriktioner for udenrigshandelen sat igang er Danmarks tilslutning til Marshallkonventionerne. De genopbygningsmål, Marshallhjælpen tilsigter, har til forudsætning, at samhandelen med udlandet øges væsentligt, og mindretallet må forlange, at man benytter den første lejlighed, hvor vareforsyningsloven efter Danmarks tiltrædelse af Marshallkonventionerne er til behandling i rigsdagen, til at vise, at man fra dansk side er rede til at opgive visse af de handelspolitiske fordele, som en fuldstændig statskontrol med udenrigshandelen formodes at indebære. Erfaringerne har vist, at statskontrolleret, nationalistisk udenrigshandel overalt har haft en *formindskelse* af samhandelen med udlandet til følge, og konsekvensen af vor deltagelse i Marshallhjælpen må derfor være en afvikling af vore egne indgreb i udenrigshandelen.

I den formålsparagraf, der indsattes i vareforsyningsloven af 14. maj 1948, blev det pålagt administrationen i det omfang, det var muligt, at tilstræbe og forberede en tilbagevenden til normale forhold, ligesom handelsministeren i folketingets betænkning til loven gav tilsagn om at undersøge mulighederne for straks eller i løbet af kortere tid at overføre visse varer til friliste.

Mindretallet anså ikke dengang det givne tilsagn for tilstrækkeligt, og omend der siden vareforsyningslovens vedtagelse i foråret er gennemført enkelte lettelser i indenlandske rationeringsordninger o. lign., er der da heller ikke endnu foretaget overførsler af varer til friliste eller lignende afgørende skridt til afvikling af indgrebene i landets vareforsyning.

Såfremt rigsdagen mener, at regeringen eller administrationen har forsømt at administrere loven i fuld overensstemmelse med den af rigsdagen vedtagne formålsparagraf, da er det — efter mindretallets mening — rigsdagens pligt selv at drage omsorg for en ændring af dette forhold. Alene af denne grund må mindretallet finde det betænkeligt, at flertallet igennem den foreslåede udenparlamentariske kommission forflygtiger ansvaret for ikke straks at gå